

אוריינות ביטוח או מכירת סוף עונה?

מערכת הביטוח הסיעודי בישראל: ידע, עמדות והתנהגות

שרונה צדוק רוזנבלוט, טוביה חורב, רמי יוסף, אונ' בן-גוריון בנגב

מצאים

- קיים מחסור בידע של הציבור בנוגע לתנאי הזכאות למימון ציבורי ובעלויות הנדרשות לטיפול סיעודי.
- עמדות מרבית הציבור תומכות באחריות המדינה למימון הטיפול, אך רובם מאמינים כי לא יוכלו להסתמך על המימון הציבורי בעתיד.
- שיעור הבעלות הגבוה של פוליסות ביטוח סיעודי פרטי (קבוצתי) הוא הגבוה בעולם, אך הדבר אינו מבוסס ידע או עמדה בנוגע לאחריות למימון הטיפול בעתיד.
- רבים מקובעי המדיניות ואנשי המקצוע סבורים כי המדינה אחראית לפתרונות המימון וכי עם הגידול בהוצאה על טיפול סיעודי וללא רפורמה משמעותית שיעור המימון הפרטי רק ילך ויעלה.
- יש קושי לחזות את המשך התנהגות השוק הפרטי לביטוח סיעודי בישראל.

רקע

קצב הזדקנות האוכלוסייה בישראל הוא מהגבוהים בעולם, כך שלמרות שישראל היא מדינה "צעירה", קצב הגידול בדרישה לטיפול סיעודי עולה, וצפוי לעלות, בשיעור ניכר. מערכת הביטוח הסיעודי בישראל מורכבת משילוב של מערכת ציבורית לצד שוק מסחרי של פוליסות ביטוח סיעודי עם שיעורי בעלות המהווים תופעה יחודית בעולם. ההוצאה הציבורית עולה על 14 מיליארד ₪ בשנה, כאשר שיעור המימון הפרטי מוערך ב- 45% מההוצאה הלאומית (ללא פרמיות ביטוח). בשל תנהיל מערכת הביטוח הסיעודי בישראל וההשפעות האפשריות על שוק הביטוח הסיעודי הפרטי מצד הביקוש ומצד ההיצע, חשוב להבין את מאפייני המערכת בישראל.

מצאים - תימות

עמדות ותפיסות של המשתתפים לגבי טיפול סיעודי:

- * מי צריך להיות הגורם האחראי לאספקה של הטיפול הסיעודי: מדיקלזציה, יעילות ארגונית או יעילות כלכלית
- * תפיסת העלות של הטיפול הסיעודי
- * מי צריך להיות אחראי על מימון הטיפול: ערכים וחסמים

התנהגות:

- * בעלות על ביטוח מסחרי
- * העדפות בביטוחי בריאות

אוריינות בביטוח הסיעודי:

- * זכאות למימון ציבורי לטיפול בקהילה ובמוסדות
- * תנאי הזכאות למימון ציבורי
- * תכלית הגמלה
- * שב"ן ופוליסת ביטוח סיעודי

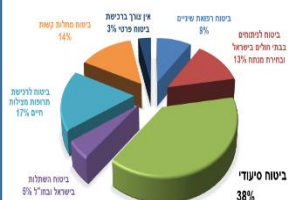
מטרות המחקר

בחינת הידע, העמדות וההתנהגות של קובעי המדיניות והציבור בישראל להבנת מערכת הביטוח הסיעודי בישראל לצורך גיבוש המלצות למדיניות.

שיטות מחקר

מחקר משולב שיטות הכולל מחקר איכותני - ניתוח של מידע מגופי מחקר ופרסומים ממשלתיים וראיונות עומק של קובעי מדיניות ואנשי מקצוע, ומחקר כמותי - ראיונות טלפוניים של 670 איש ואשה המהווים מדגם של האוכלוסייה הבוגרת בישראל.

העדפות ביטוח פרטי

עמדות הציבור בסוגית המימון

היגוי	N	מאוד חסכים	די חסכים	חסכים ולא מספיק	לא כל כך חסכים	כלל לא חסכים
המדינה צריכה לייבא בחוק את כל השבועים לרכוש ביטוח סיעודי לפני שישארו נהוגים במוסדות	655	48.1%	19.8%	12.2%	7.0%	12.8%
המדינה צריכה לייבא בחוק את כל השבועים לרכוש ביטוח סיעודי לפני שישארו נהוגים במוסדות	645	32.7%	18.8%	12.6%	9.9%	26.0%
לרוב נענה ולתשלומי זריכה לרשת אחרות לתשלום מלפני קביעת תנאי סיעודי בעתיד	660	43.9%	22.9%	14.8%	5.6%	12.7%
המדינה צריכה לתמוך את השמירה המימון הפרטי לכל קושי להבטחת שוק לייבא את קושי על שוק הקנייה לשימור מימון אשפוז במוסדות סיעודי	658	61.4%	17.0%	9.4%	4.4%	7.8%
המדינה צריכה לתמוך את השמירה המימון הפרטי לכל קושי להבטחת שוק לייבא את קושי על שוק הקנייה לשימור מימון אשפוז במוסדות סיעודי	652	12.3%	12.6%	18.1%	13.5%	43.6%

מסקנות

הגידול המהיר בהוצאה על טיפול סיעודי ושיעור המימון הפרטי הגבוה מחייבים יישום רפורמה משמעותית בתחום הביטוח הסיעודי בישראל. בנוסף, שינויים דרמטיים בשוק הביטוח הסיעודי הפרטי בשנים האחרונות מעידים כי קיים קושי בחיזוי התנהגות השוק. לאור ממצאי המחקר, יש לקבוע מדיניות המתבססת על ניתוח האוריינות הציבורית, על העמדות ועל התנהגות הציבור. כמו כן, יש להבין את מכלול מערכת הביטוח הסיעודי בישראל ואתגריה בעת קביעת המדיניות הנוגעת למידת הכיסוי הציבורי (אוניברסליות ויהיקף השירותים), למקורות המימון, לתמהיל הציבורי-פרטי ולרגולציה הנדרשת בשוק הביטוח הפרטי.

